

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM to jedna z najlepszych jednostek w kraju, mająca – poza dorobkiem naukowym – najlepsze tradycje dydaktyki akademickiej. Ścisły związek najwyższej klasy badań z proponowanymi kierunkami studiów gwarantuje wartościowe i wyspecjalizowane efekty kształcenia umożliwiające absolwentom Wydziału podejmowanie pracy u uznanych pracodawców, rozpoczynanie własnej kariery przedsiębiorcy lub kontynuowanie studiów.

W takim środowisku naukowo-dydaktycznym powstał pomysł utworzenia kierunku dla wszystkich zainteresowanych zaawansowanymi studiami magisterskimi, przy założeniu jednak, że chętni reprezentować będą nieco starsze pokolenie studentów, którzy zdobyli już zawód niezwiązany z filologią, albo chcą poszerzyć swoje filologiczne kompetencje.

Kierunek *Literatura powszechna* został pomyślany jako studia wydziałowe, a więc wykorzystujące osiągnięcia naukowo-dydaktyczne poszczególnych jednostek. Zaawansowana wiedza, unikatowe umiejętności, wreszcie – cenne kompetencje społeczne, to efekty zajęć prowadzonych przez specjalistów z różnych obszarów wiedzy filologicznej rozbudowanej o kontekst filmoznawczy czy teatrologiczny.

Autorzy programu wybrali jedno z możliwych, dość tradycyjne, rozumienie tego, czym jest literatura powszechna. Stanowi więc ona nie zbiór literatur narodowych, tylko korpus tekstów mniej czy bardziej spójnie funkcjonujących w świadomości europejskiej, z ich hierarchią często inną niż w obrębie danej literatury narodowej. Bardzo wyrazisty jest eurocentyzm programu, z naciskiem na tradycję kultury łacińskiej, acz przy wyraźnym odniesieniu do literatur słowiańskich. Punktem wyjścia są tu obie literatury antyczne (grecka i łacińska). Istotne miejsce w programie zajmuje funkcjonowanie w literaturach poklasycznych łaciny i greki, a zwłaszcza tradycji klasycznej. Punktem odniesienia tekstów włączonych do kanonu *literatury powszechnej* jest literatura polska: są to teksty funkcjonujące w niej dzięki przekładom (od średniowiecza do współczesności).

Kierunek *Literatura powszechna* jest unikatowy (nie ma podobnej oferty na innych polskich uniwersytetach) i kształt jego programu wynika z integracji różnorodnych kompetencji pracowników Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej w zakresie literaturoznawstwa (m.in. filologia klasyczna, literaturoznawstwo porównawcze, filologia narodowa, filologie słowiańskie i bałkańskie), dyscyplin związanych z kulturą i sztuką: teatr, film, opera) i językoznawstwa (ogólnego i polonistycznego).

Tak pomyślane studia wpisują się w program LLL (Life Long Learning), a także – upowszechniają praktykę literacką w ścisłym związku z promowaniem świadomego uczestnictwa w kulturze. Kultura ta ma już w tym ujęciu wymiar europejski, choć ściśle odnosi się do podstaw kultury lokalnej (przez wzgląd na badania recepcji ważnych tekstów literackich).

W programie wyraźnie wskazano potencjalne miejsca pracy absolwentów, zakładając ich możliwość dostosowywania się do zmieniającej się rzeczywistości społeczno-kulturowej. Jednocześnie ważna jest dla programu uwzględniana przez strategię tradycja, zwłaszcza tradycja antyczna, szczególnie istotna dla kształtowania się uniwersalności i tożsamości literatury i kultury europejskiej, której integralną częścią jest literatura i kultura narodowa, odnoszona do zjawisk powszechnych. W tych zakresach absolwenci kierunku mają być ekspertami, przygotowanymi do twórczego wykorzystywania swoich kompetencji w rozmaitych obszarach życia

kulturowego i społecznego. Podkreślamy tym samym europejski, narodowy i regionalny charakter programu kształcenia. Dzięki swojej wiedzy i przygotowaniu społecznemu absolwenci będą stanowić elitę w różnorodnych środowiskach, w których przyjdzie im pracować i kształtować młode pokolenia w poszanowaniu odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych, a także w poczuciu odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturalnego Europy, Polski i regionu.

Kierunek *Literatura powszechna* w pełni wpisuje się w przyjętą na lata 2009–2019 strategię rozwoju UAM i zawartą w niej misję, poczynając od zapisanego na jej początku hasła „Patrząc w przyszłość, nie zapominamy o tradycji” oraz postulatów tworzenia elity życia społecznego i kształtowania dziedzictwa kulturowego. Strategia zakłada też poszerzanie oferty programowej, zwłaszcza kierunków unikatowych, a także budowanie oferty i promowanie kształcenia ustawicznego (LLL) oraz indywidualizację procesu kształcenia.

Program studiów w dużej mierze jest kształtowany przez studenta, swobodnie wybierającego z oferty zajęć wskazanych jako obowiązkowe do wyboru oraz wykładów i konwersatoriów monograficznych. Pod tym względem elastyczność kształtowania programu jest najwyższa spośród kierunków prowadzonych przez Wydział.

Efekty uczenia się dla kierunku *Literatura powszechna* zostały sformułowane tak, by przygotować absolwenta nie do wykonywania określonego zawodu, ale wyposażyć go w wiedzę kierunkową, a także umiejętności i kompetencje społeczne. Zakładamy, że student/absolwent zdobył praktyczne przygotowanie zawodowe w trakcie studiów I stopnia lub uzyskując wcześniej inne magisterium.

Studia te dają bardzo szeroką i różnorodną wiedzę w zakresach objętych programem kształcenia. Stanowią również znakomite przygotowanie do studiów III stopnia w zakresie literaturoznawstwa, zwłaszcza dla absolwentów studiów innych niż filologiczne. Tłumaczom literatury pozwolą na jej doskonalsze oraz kontekstualne rozumienie. Pracownikom instytucji kultury umożliwią dialektyczne rozumienie relacji między literaturą a innymi sztukami.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych określają umiejętności komunikacyjne związane z poszukiwaniem i przetwarzaniem informacji zawodowych, kształtowaniem umiejętności badawczych, samodzielnym zdobywaniem wiedzy i samorozwojem, umiejętnościami interpretacji faktów i zjawisk kulturowych. Umiejętność dobrego komunikowania się w mowie i piśmie jest podstawą sukcesu w bardzo wielu zawodach, jakie może wykonywać absolwent ze względu na swoje przygotowanie merytoryczne lub z jego wykorzystaniem. Nie można bowiem przewidzieć wszystkich nowych możliwości, jakie powstaną w czasie jego aktywności zawodowej.

Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia II stopnia na kierunku *Literatura powszechna* musi legitymować się co najmniej dyplomem ukończenia studiów I stopnia (licencjat).

Niezależnie od ukończonego kierunku, powinien mieć kompetencje, jakich tradycyjnie wymaga się od kandydata na studia filologiczne, z uwzględnieniem specyfiki kierunku.

Powinny go charakteryzować:

- zainteresowanie literaturą powszechną (europejską), w tym klasyczną;
- zainteresowanie językiem polskim w ujęciu synchronicznym i diachronicznym;
- zainteresowanie literaturą polską w ujęciu synchronicznym i diachronicznym;
- zainteresowania związane z recepcją antyku w literaturze i kulturze polskiej oraz europejskiej;
- zainteresowania komparatystyczne (literatura a inne sztuki; różne literatury europejskie);
- szerokie zainteresowania humanistyczne, niezbędne do całościowego postrzegania studiowanego kierunku;
- szerokie zainteresowania kulturalne;
- zdolności komunikacyjne (w mowie i piśmie);
- umiejętność uczestniczenia w dyskusji oraz prezentowania własnych poglądów;
- przekonanie o konieczności ciągłego dokształcania się;
- umiejętność pracy w grupie.